

Tshernobylin kaltaiset riskit ovat osa jokaista uraanivoimalaa

Tasan 22 vuotta sitten aamuyöllä tapahtui uraanikäyttöisten voimaloiden historian tuhoisin onnettomuus Ukrainan Tshernobylessä. Aiheuttajana ei ollut suinkaan epäkelvo tekniikka kuten annetaan usein ymmärtää, vaan käyttöhenkilökunnan tietoinen riskinotto ja piittaamattomuus.

Huolimatta siitä, että uraanivoiman kannattajat muistavat korostaa Tshernobylin kaltaisen tapahtumaketjun mahdottomuutta länsimaisten reaktoreiden kohdalla, on perusasetelma kuitenkin edelleen sama. Kaikkien uraanikäyttöisten voimaloiden sydämen muodostaa reaktori ja sen uumenissa oleva polttoainelataus.

Kuitenkin tuon 26.4.1986 tapahtuneen reaktorionnettomuuden jälkiseurauksena, muutamaa poikkeusta (kuten Suomi) lukuunottamatta, on läntinen Eurooppa luopunut tai luopumassa uraanikäyttöisistä voimaloistaan.

Syykin on selvä. On totta, että nykyisellä reaktoritekniikalla saavutetaan korkeampi turvallisuustaso, mutta siitä huolimatta

ta pahimman mahdollisen reaktorionnettomuuden riski on edelleen olemassa. Jäähdytysjärjestelmien pettäessä ja reaktorin polttoainesauvojen sulamisen seurauksena saattaisi tuho olla vielä paljon suurempi, koska reaktorin sisältämä uraanipolttoaineen määrä on tulevaisuudessa reaktoreissa vähintään kaksinkertainen Tshernobyliin verrattuna.

Voimaloiden yhä pitemmälle viety automatisointi ja toimintojen ohjaaminen tietotekniikkaa käyttäen muodostaa uusia riskitekijöitä.

Uraanivoimalaa ohjaamaan valjastetulta tekniikalta edellytetään keskeytymätöntä ja virheetöntä toimintaa. Huolimatta siitä, että voimalan ohjausta harjoitellaan säännöllisesti simulaattorin avulla, tulee tietotekniikan häiriö aina yllätyksenä.

Toivottavasti sähköenergian myynnillä maksimaalisia voittoja hamuavat eivät ajaudu hallitsemattomaan riskinottoon sokeassa uskossaan tekniikan kaikkivoipaisuuteen.

Reino Temmes
Raahe